

Cartografia de l'essencial

Guillem Turró Ortega | Francesc Torralba
| Ignasi Boada | Begoña Román Maestre
| Josep M. Mallarach | Ramon Prat i Pons
| Carles Armengol | Eduard Sala Paixau |
Bernat Sellarès | Ignasi M. Fossas

DIRECTOR: Miquel Calsina
SECRETARI DE REDACCIÓ I GERENT: Guillem Jové
EDICIÓ I CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA: Isidre Ferré
DISSENY: Víctor García Tur

CONSELL DE REDACCIÓ: Gabriel Amengual, Antoni Pou, Josep Otón, Mar Rosàs, Núria Iceta, Jaume Dantí, Míriam Díez, Teresa Forcades, Ramon Prat, Francesc Torralba

Copyright © de l'edició: Fundació Joan Maragall. Cristianisme i Cultura
Copyright © dels articles és de l'autor corresponent

EDICIÓ | REDACCIÓ | SUBSCRIPCIÓ:
Fundació Joan Maragall. Cristianisme i Cultura
www.fundaciojoanmaragall.org
fjm@fundaciojoanmaragall.org

QÜESTIONS DE VIDA CRISTIANA (TERCERA ÈPOCA)
Publicació quadrimestral
Preu del volum: 12 € | Subscripció anual (3 volums): 30 €
ISSN: 0214-7769
DIPÒSIT LEGAL: B I. I13-1959
Agost 2021

Imprès a I.G. Santa Eulàlia

Qüestions de Vida Cristiana és una revista històrica fundada l'any 1958 a Montserrat. La capçalera és propietat de l'Abadia de Montserrat.

.
. .
.

APOLOGIA DELS ORANTS

*La litúrgia es repeteix cada dia
sense deixadesa, sense avorriment,
tornant a recitar doxologies
sense buscar la versemblança dels actors,
més aviat amb la pulcritud de sentiment dels músics,
amb la dignitat dels honors i els homenatges,
amb la precisió neta de la disciplina esportiva.
I cadascú sap com i per què repeteix
la càrrega de sentit laudatori,
la remembrança històrica i al·legòrica,
la petició, la reverència, la predisposició...*

*La monotonia no buida les paraules;
és precisament aquest dotar-les de pompa
el que salva el pes i la càrrega de cada significat.
L'èmfasi recau en la fórmula
i en l'acatament voluntariós de la cerimònia.
I això l'eleva.
I la tenacitat la fa segura.*

*La pregària s'acosta, llavors, al temps geològic,
forma part de la substància del món,
i és un port segur, una mena de veritat,
per la seva força estable.
La litúrgia és acollidora perquè és l'espectacle
d'una mà oferta sense condicions,
d'un clam que vol ser compartit
i que té la paciència activa
de no esperar-te ni necessitar-te:
ja bressola esperits molt antics.*

.
. .
.

JOSEP PEDRALS

EDITORIAL

p. 7

—

MONOGRÀFIC: CARTOGRAFIA DE L'ESSENCIAL

p. 9

GUILLEM TURRÓ ORTEGA:

Anatomia de l'«essencial»

p. 11

FRANCESC TORRALBA:

L'esperança essencial.
La visió kierkegaardiana

p. 21

IGNASI BOADA:

Algunes consideracions
sobre la veritat de l'home
en el pensament
de Martin Heidegger

p. 32

BEGOÑA ROMÁN MAESTRE:

Les llibertats i els drets
en temps de pandèmia:
reflexions des de l'ètica

p. 46

JOSEP MARIA MALLARACH:

Per un retorn essencial a la Natura
en temps de crisis múltiples

p. 57

RAMON PRAT I PONS:

Fratelli tutti,
l'alternativa del Papa Francesc

p. 68

CARLES ARMENGOL:

Consumir, només, l'essencial?

p. 78

EDUARD SALA PAIXAU:

Viure amb l'essencial:
quan la pobresa també va d'una altra cosa

p. 90

BERNAT SELLARÈS:

El retorn de l'economia a la casa primigènia

p. 101

IGNASI M. FOSSAS:

Monaquisme i vida essencial

p. 110

MIRADOR

JOAN VERGÉS GIFRA:

John Rawls i la religió

p. 121

LLUÍS FONT I ESPINÓS:

Actualitat d'Emmanuel Mounier

p. 131

—

OBITUARI

HILARI RAGUER, historiador.

Per Joan Villarroya Font.

p. 137

—

RESSENYES I CULTURA

ANNA PUNSODA:

Josep Maria Esquirol,

Humà, més humà.

Una antropologia de la ferida infinita

p. 146

DAVID JOU:

Ramon Prat i Pons,

Anacoreta a la ciutat.

La certesa intuïtiva

p. 148

ANTONI MATABOSCH:

Pablo d'Ors,

Biografia de la luz.

Una lectura mística del Evangelio

p. 150

FERRAN SÁEZ MATEU:

Jordi Savall o la determinació d'un músic

p. 152

NÚRIA VILANOVA:

L'InfoK confinat, més essencial que mai.

Premi Nacional de Televisió 2020

p. 155

Al llarg de l'experiència individual i col·lectiva que ha suposat la pandèmia, és probable que en algun moment ens haguem plantejat què és allò realment important per a una vida digna i amb sentit, i què no ho és tant o resulta fins i tot prescindible en situacions en què els esdeveniments, sense poder escollir-ho, ens han obligat a prendre decisions greus. Durant el temps d'aturada forçosa i de major incertesa, no només hauran emergit interrogants que sovint romanen latents, sinó que potser també haurem guanyat més consciència i una major lucidesa a l'hora de discernir el valor que tenen algunes coses que, acostumats a tenir-les fàcilment a l'abast en circumstàncies de *normalitat*, no les valorem ni les cuidem prou, o simplement les donem per descomptades sense tenir-ne en compte l'extraordinària fragilitat i provisionalitat. Coses que poden passar inadvertides enmig dels tràfecs diaris d'una societat en què el triple paradigma de l'acceleració, la immediatesa i una llibertat fonamentada en disposar sempre d'unes possibilitats il·limitades sembla difuminar una certa jerarquia de valors, sempre necessària.

Tota crisi és, doncs, una oportunitat per ressituar prioritats, perquè ens obre a redescobrir allò que és essencial a la nostra vida. Aquest és el punt de partida del monogràfic que presentem en aquest número de *Qüestions* i que hem titulat «Cartografia de l'essencial». La intenció de fons és traçar un esbós d'allò que podem considerar essencial perquè és imprescindible per viure d'una manera més autèntica. Aspectes que arran de la crisi global i les seves conseqüències, encara imprevisibles, ens interpel·len i ens demanen una mirada més

atenta i reflexiva: educar un cert sentit de l'esperança, repensar l'específicament humà, tenir present el paper equilibrador de la natura, clarificar els límits dels drets i les llibertats fonamentals sobre els quals se sustenta el nostre món de relacions socials, cultivar la fraternitat com un valor cívic de primer ordre, optar per un desenvolupament econòmic més just, etc.

En l'apartat «Mirador» hem volgut posar en relleu dues efemèrides que poden haver passat fàcilment desapercubides malgrat la seva rellevància: d'una banda, l'any 2020 es van commemorar els setanta anys de la mort d'Emmanuel Mounier; de l'altra, aquest 2021 es commemoren els cent anys del naixement de John Rawls. No es tracta només de dos autors cabdals que han influït de manera indiscutible en el pensament contemporani, sinó que moltes de les aportacions que han fet —algunes encara pendents de ser estudiades amb més profunditat— segueixen sent extremadament actuals i suggeridores també en aquest *temps postpandèmic* que sembla que es va obrint pas.

Finalment, amatents als nostres orígens i per tractar-se de qui som com a revista, a la nova secció «Obituari» era imprescindible en aquesta ocasió homenatjar Hilari Raguier, historiador i monjo de Montserrat, que ens deixà l'1 d'octubre de l'any passat.